

Nils Øyvind Bergan:

”Forutsigbarhet og styring av offentlig byggesaksbehandling.”

Oppgaven tar utgangspunkt i at tiltakshavere og samfunnet kan spare store beløp dersom den offentlige byggesaksbehandlingen blir mer forutsigbar. Det tas dessuten utgangspunkt i Off.sak.-prosjektet i regi av Norges forskningsråd, som har fokus på forutsigbarhet og samspill mellom offentlige bygningsmyndigheter og privat næringsliv.

Målsetningen for prosjektet har vært å bedre forutsigbarheten i offentlig byggesaksbehandling med hensyn på tid. Hensikten er å tilrettelegge for sikrere fremdriftsplaner for byggeprosjekter, bedre det offentliges service ovenfor tiltakshavere, redusere den offentlige ressursbruken ved behandlingen og å utarbeide bedre strategier for driften av lokale bygningsmyndigheter. Forutsigbarheten er søkt bedret ved økt forståelse av prosessen og bedre analysemetoder av tidsbruken.

Plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 ligger til grunn for avhandlingen. Avhandlingen konsentrerer seg hovedsakelig om søknadsbehandlingen, dvs. fra en søknad om byggetillatelse blir sendt til et vedtak angående byggetillatelse foreligger. Ved endret plan- og bygningslov vil forhåndskonferanse og igangsettingstillatelsen være inkludert i avhandlingens kjerneområde. Rammebetingelser i form av myndighetskrav er noe diskutert. Det samme gjelder output (byggetillatelsen) og input (søker og søknad). Inputen i form av tiltakshavers søknadspapirer er i mindre grad berørt.

For å forutsi output av et system må en vurdere den usikkerhet som inngår i alle elementene. Usikkerhet kan klassifiseres på mange forskjellige måter, og en av de viktigste inndelingene i denne sammenhengen er beslutningsusikkerhet og usikkerhet i beslutningsgrunnlaget. Forskjellige teorier beskriver usikkerhet på ulike måter, og det finnes flere metoder og verktøy som kan bidra i en analyse av usikkerhet. Avhandlingen har i hovedsak tatt utgangspunkt i kaosteori og brukt systemdynamikk for å få kaosteorien ned på et anvendelig nivå. Det er viktig å påpeke at usikkerhet i systemet ikke nødvendigvis betyr noe negativt for aktørene. Usikkerhet gir også muligheter som kan være positive.

De aktører som påvirker systemet bringer med seg målsetninger, holdninger og interesser som bidrar til å gjøre output usikker. Et av de største problemene for et flertallsdemokrati er å balansere den svake interessen til flertallet opp mot den intense interessen til mindretallet. Hvordan de forskjellige aktørene oppfatter tidsbruken og forutsigbarheten i den offentlige byggesaksbehandlingen er derfor av stor betydning. Enkelt personer kan føre til at behandlingstiden til et bestemt prosjekt avviker kraftig fra det statistiske gjennomsnittet. Avhandlingen fokuserer først og fremst på tiltakshavere og saksbehandlere, men sier også noe om naboer, politikere og statlige myndigheter. Tiltakshavere og naboer oppfattes som input, politikere og statlige myndigheter som rammebetingelser og saksbehandlere som ledere av systemet.